KANSI

Herrakammari 30 vuotta

Vapaaehtoista työtä
miesten parissa

KOUVOLAN EV.LUT.
SEURAKUNNAT
SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

Koonnut
Antero Rossi
2026

Lukijalle saatteeksi

”Tarkoituksena on kokea veljellistä yhteyttä miesten välillä”. Näin **Hannu Muhonen**, herrakammarin pitkäaikainen isäntä ja iltatuokioiden organisaattori, luonnehti herrakammarin toimintaa esitellessään sitä kerran uusille tulijoille.

Lähdeaineistona tässä teoksessa on ollut pääasiassa Hannun muistiinpanot ja muistitieto vuosikymmenien varrelta. Joiltakin vuosilta muistiinpanoja on säilynyt hyvinkin paljon, jopa vuoden jokaisesta tapaamisesta. Väliin on jäänyt vuosia, joilta kirjallista aineistoa ei ole säilynyt lainkaan. Noin kymmenen viimeisen vuoden ajalta historiikin kirjoittajalla on tallessa myös jonkin verran kirjallista aineistoa ja muistitietoa. Aineistoa olen täydentänyt myös herrakammarin pitkäaikaisilta osallistujilta saamillani tiedoilla.

Edellä sanotusta johtuu, että historiikki ei ole tarkka ja täydellinen kuvaus kuluneista kolmestakymmenestä vuodesta. Se kuvanne kuitenkin riittävän tarkasti sitä työtä, jota syyskuusta toukokuulle on joka toinen maanantai-ilta miesten parissa ja kanssa Kouvolan seurakunnassa tehty Hannu Muhosen ja myöhemmin **Juhani Huovilan** ohjauksessa. Kirjanen toimikoon myös herrakammarin väelle muistin virkistäjänä ja mieleen palauttajana yhteisistä hetkistä, kohtaamisista ja muistoista.

Esitelmiä ei ole aina kovin tarkasti, jos lainkaan otsikoitu, joten monet niistä on kirjoittajan arvailuja tai hataria muistikuvia. Joihinkin esitykseen olen liittänyt jonkin lisäyksen ja mahduttanut joukkoon myös ripauksen paikallishistoriaa.

Kiitän Hannu Muhosta ja hänen poikiaan heidän kokoamastaan ja käyttöni saamastani Hannun kotiarkistoa. Kiitän **Matti Pasia, Marjatta** ja **Erkki Kontraa** ja monia muita, joiden muistitietoa olen saanut kirjoituksessa hyödyntää.

Kouvolan seurakuntayhtymän viestintä ja erityisesti Heidi Hujanen ovat jälleen kerran onnistuneet kokoaman ja taittamaan heille toimitetusta materiaalista tyylikkään ja luettavan kirjasen. Tässä kohtaa sanat ovat liian pieniä kiitokseksi.

Kouvolassa 2026
Antero Rossi

Lähtöruutu

Opettaja ja seurakunta-aktiivi Elma Katajan testamenttivaroilla diakonissa **Raija (Raksu) Suoranta** käynnisti odottaville äideille ja heidän läheisilleen mammakammari toiminnan tammikuussa 1995. Kohta sen rinnalla alkoi Ystävänkammarin toiminta, jonne kokoontui lähinnä ikääntyneitä naisia ja piiri sai lempinimen ”mummokammari”.

Pian alettiin kaivata myös miehille vastaavaa piiriä ja sellainen syntyi 1996.

Vuonna 2001 Hannu Muhonen kertoo herrakammarin toiminnan synnystä. ”Herrakammari aloitti toimintansa syksyllä 1996, jolloin minä jäin eläkkeelle. **Pentti Pirilä** oli varsinaisesti idean isä, mutta hän ei ollut silloin seurakunnan jäsen, vaan oli kuulunut Vapaakirkkoon. Yksityisrippikoulun jälkeen Pirilä liittyi meidän (Kouvola) seurakuntaan. Piirin vetovastuuseen tarvittiin kirkkoherran (**Mikko Reijonen**) mielestä myös kauemmin seurakunnan jäsenenä ollut henkilö. Minä suostuin sellaiseksi ja piiri alkoi pyöriä.”

Hannu kertoo edelleen; ”kävijöitä oli alkuun 10 – 20 henkilöä, pääasiassa iäkkäitä miehiä. Toki mukana oli muutama nuorempikin. Vähitellen joukko vakiintui eläkeikäisiin ja nyt lähes kuuden vuoden kuluttua mukana on edelleen noin 10 alusta lähtien mukana ollutta miestä.”

Illan ohjelma on pysynyt lähes vakiona kaikki 30 vuotta. Alkuvuosina aloitettiin kahvi- ja teetuokiolla kello 17.30 ja varsinainen ohjelma alkoi klo 18. Tarjoilusta vastasivat oma väki tai heidän puolisonsa. Hannun Irma rouva lienee ollut ahkerin leipuri. Muistiinpanoissa vilahtaa kiitoksia usein Marjatta ja Erkki Kontralle, joiden karjalanpiirakoita on erikseen kehuttu. Toinen kovasti pidetty suolainen näyttää olleen Hannun lohivoileivät. Pentti Pirilän (ammatiltaan kondiittori) kakut mainitaan juhlaherkkuina joulun alla ja syntymäpäiväjuhlissa. Kustannusten kattamiseksi alusta lähtien on kerätty ns. kahviraha, joka markka-aikaan oli 10 markkaa ja muuttui euroaikaan siirryttäessä kahdeksi euroksi.

Vapaan kahvipöytäkeskustelun jälkeen illan valmistellun ohjelman kestoksi oli alussa määritelty 1-1,5 tuntia, josta alustuksen osuus noin puolet ja loppuaika keskustelulle. Myöhemmin alustuspuheenvuoron aikaa on hieman supistettu. Noin tunti tuntuu olevan se aika, jonka ikääntyneet ihmiset jaksavat keskittyneesti kuunnella ja sen päälle vähän keskustella.

Yhteinen ilta on aina päättynyt hartaushetkeen ja/tai yhteiseen rukoukseen ja virteen.

Vastuuhenkilöt, iltojen isännät ja emännät

Alkuvuosina iltojen järjestelyistä vastasivat Hannu Muhonen ja Pentti Pirilä. Pentin muutettua keväällä 1999 Turkuun, vetovastuu jäin Hannulle. Hänen ollessaan satunnaisesti estyneenä illan isäntinä toimivat Erkki Kontra ja joskus myös **Pertti Hinkkanen**.

Ohjelman suunnittelussa ja vierailijoista ”tuli mukavasti ehdotuksia myös piiriläisiltä”. Myöhemmin 2010-luvulla vakiintui tapa, jossa Hannu kokosi kerran vuodessa pienen vapaamuotisen ryhmän miettimään illan teemoja ja vieraita.

Vastattuaan yli 26 vuotta herrakammarin toiminnasta Hannun avuksi tuli Juhani Huovila, joka sitten syksystä 2012 otti vastuun koko toiminnasta. Myös Juhani on käyttänyt iltojen suunnittelussa ja vieraiden kartoittamisessa apunaan koko joukon tietämystä ja yhteyksiä, joita sitten muutaman miehen ryhmä on jalostanut toteutettavaksi.

Herrakammari samoin kuin Ystävänkammari olivat seurakunnan organisaatiossa diakoniatyön työmuotona ja vastuuhenkilönä toimi diakonissa Raija Suoranta. Nykyisessä organisaatiossa herrakammari on aikuistyön vastuualueen työtä. Vastuupappina toimii **Kaija-Liisa Lindberg.**

Virsien säestämisestä ja laulun johtamisesta vastasivat ensin **Martti Hyyrynen**, sitten **Markku Johansson**. Myöhemmin myös **Harri Heikari.** Seurakunnan kanttorit ovat vierailleet kerhossa säestämässä mm. kauneimpia joululauluja.

Tärkeän kahvi- ja teehetken tarjoilusta vastaavat nyt seurakunnan emännät. Mutta, niin kuin edellä on todettu, ennen sitä illan tarjoilusta vastasi muutaman herrakammarin miehen puoliso ja joskus miehet itse. Katajan entisessä kodissa ja Käpylän kirkolla illan viimeinen tehtävä oli jälkien siistiminen ja astioiden tiskaaminen. Muistitiedon mukaan niihinkin löytyi joskus vapaaehtoisia Hannun, Erkin, Irman ja Marjatan avuksi!

Pentti Pirilä

Ajatus miehille tarkoitetusta piiristä oli syntynyt kondiittori/leipuri Pentti Pirilän mielessä jo hänen toimiessaan Vapaaseurakunnassa. Käytyään rippukoulun ja tultuaan kastetuksi Kouvolan seurakunnan jäseneksi hän ”sai myytyä” idean kirkkoherra Reijosella, joka puolestaan houkutteli Hannu Muhosen mukaan. Myös herrakammari-nimi on Pentin ja kirkkoherra Reijosen yhdessä tuumittelema. Nimellä oli kaksi merkitystä; vastapari jo toiminnassa olleelle ”mammakammarille” ja toisaalta ajatus Herran sanan muistamisesta ainakin iltahartauksissa – ja joskus myös illan esitelmissä.

Pentin leipomat syntymäpäivä ym. juhlakakkuja vanhempi väki muisteli vielä vuosien päästä. Hänen aloitteestaan syntyivät myös Ystävän päivän illalliset tai vaihtoehtona yhteiset Ystävän päivän teatteri-illat. Teatteri-ilta on toteutettu ainakin yhden kerran.

Irma Muhonen ja Marjatta Kontra

Marjatta Kontra kertoo, että herrakammarin alkuvuosina, ainakin vuoteen 2005 saakka, **Irma Muhonen** ja hän Irman apuna pääasiassa vastasivat tarjoiluista. He leipoivat tarjottavat, keittivät kahvit, hoitivat tarjoilun ja illan pääteeksi yleensä myös tiskasivat tiskin. ”Herrat” tykkäsivät ja Hannu kiitti maukkaasta tarjoilusta. Marjatta ei tarkkaan muista, milloin Irma ja hän pääsivät irti joka toinen viikko toistuvasta urakastaan ja tarjottavat ryhdyttiin hankkimaan ”muualta”.

Vielä vuosikymmenien päästä Marjatan mielessä on perinteiset joulupuuroillat. Puuro tuli Puhjonrannan keittiöstä (?). Tarjoilupaikassa Mummokammarin tiloissa Kauppalankadun varrella tai Käpylän kirkolla puuro lämmitettiin ennen tarjoilua ja illan pääksi tiskattavana oli ”valtava rovio” puurolautasia ja aterimia.

Ensimmäisestä kokoontumisesta lähtien maksettiin vapaavalintainen kahviraha (suositus aluksi 10 markkaa / 2 euroa). Joistakin Hannun muistiinpanoista ilmenee, mihin kahviraha edelleen tilitettiin. On mainintoja Kirkon Ulkomaanapu ja erikseen katastrofirahasto, eri lähetysjärjestöt ja kohteet sekä seurakunnan oma diakoniatyö – joka taitaa olla nyt 2020 luvullakin tilitysosoite.

Erkki Kontra

Eläkkeelle jäätyään Erkki huomasi lehdestä ilmoituksen tai jutun perusteilla olevasta miestenpiiristä. Hän kiinnostui asiasta ja vaikka ensimmäisillä kerroilla kerhossa ei ollut yhtään tuttua, ohjelma ja tunnelma miesten kesken tuntui niin mukavalta, että hänestä tuli kerhon vakiokävijä. Pian Erkki huomasi olevansa kerhon ”huoltoryhmän” jäsen yhdessä Irma Muhosen ja vaimonsa Marjatan kanssa. Usein kävi niin, että keittiöhommissa meni niin pitkään, että ohjelma alkoi, ennen kuin hän ehti salin puolelle.

Ensimmäisinä vuosina ensin Salama-talossa ja myöhemmin Käpylän kirkolla osanottajat ja osanottajien määrä vaihteli aika paljon illasta toiseen. Väkimäärä ja osanottajat varsinaisesti vakiintuivat siinä vaiheessa, kun kerho muutti seurakuntakeskukseen (v. 2005). Suurin yleisöryntäys oli, kun jääkiekkovalmentaja **Erkka Westerlund** vieraili kerhossa. Myös jotkut **Pesälän Mikon** ja **Viinikaisen Sakarin** vierailut saivat väkeä paljon liikkeelle.

Erkki toimi noin vuoteen 2012 apuisäntänä ja iltojen vastuuhenkilönä Hannun ollessa lomamatkan tai muun syyn vuoksi estyneenä.

Ainakin kerran Erkki Kontra oli mukana Markku Johanssonin ja **Keijo Gärdströmin** johtamalla Tuutarin kirkon rakennustalkoomatkalla. Muita talkooapuhommia vuosikymmenien saatossa on ollut monenlaista erilaisten porukoiden kanssa. – ”Hyvähenkisessä ja reilussa miesporukassa on tuntunut hyvältä olla mukana ja aina joskus jotain pientä itsekin tehdä”!

Iltojen asia-aiheet

Herrakammarin illan ohjelma on pysynyt muuttumattomana koko toiminnan ajan: puoli tuntia kahvitellaan tai nautitaan teetä ja vaihdetaan kuulumisia. Sitten on esitelmän tai alustuksen vuoro ja sitä mahdollisesti täydentävä keskustelu. Ilta päättyy iltahartauteen tai yhteiseen rukoukseen ja virteen. Kokonaiskestoksi on sovittu kahvituksineen ikääntyneille sopiva 1,5 – 2 tuntia.

Seurakunnan talousarviossa ei ole varattu varoja herrakammarin tai sen sisaryhteisön, ystävänkammarin, luento- ja esitelmäpalkkioihin. Muutamaa harvinaista poikkeusta lukuun ottamatta kaikki on tapahtunut korvauksetta. Varsinkin toiminnan käynnistämisen vuosina keskustelun alustajat ja esitelmän pitäjät olivat Hannun tuttuja tai piirin ”omaa väkeä”. He olivat tulleet kammariin työtaustoiltaan hyvin monenlaisista tehtävistä. Oli luonnollista jakaa tietämystä, muistoja ja kokemuksia toisten kanssa. Tarvittaessa Hannu Muhoselta löytyi myös omasta tieto- ja kokemuspankista luento useamman kerran vuodessa.

Suurin yhteinen nimittäjä ainakin ensimmäisen 20 vuoden aikana luennoitsija- vierailla tuntuu olleen Hannun esittelyssä toistuva ilmaisu ”hänkin on entisiä lyskan poikia”, taikka lapsista joku tai jotkut ovat olleet Hannun tai Irman oppilaita. Kynnys kutsusta kieltäytyä lienee ollut aika korkea, kun entinen opettaja vieraaksi pyytää!

Poimintoja vuosilta 1996–2001

Hannu Muhosen kotiarkistoista löytyi muutaman luennon käsikirjoitus. Tärkeä aihe, johon Hannu palasi usein myös myöhemmin, liittyi lapsuuteen, koulun käyntiin ja talvisodan aikaan. Erityisesti **opettaja Toini** (Heikin äiti) **Julkusen** ja sodasta palanneen miehensä tarina tuli vuosien kuluessa kaikille tutuksi.

Amerikkaan, Afrikkaan ja muuallekin suuntautuneista kaukomatkoista näyttää olleen jutun aihetta monena iltana. Ehkä mielenkiintoisin Hannun luennoista käsitteli geenejä; mitä geenit ovat, mihin kaikkeen geenit vaikuttavat, mikä on siirtogeeni jne. Kahdeksantoista (18) käsin kirjoitettua liuskaa tiukkaa asiaa!

AV-välineistö ei ollut 25-30 vuotta sitten kehittynyt sille tasolle, missä nyt ollaan, mutta esityksiä on tuolloinkin elävöitetty mm. diakuvilla ja (kaita)filmeillä. Niitä on katseltu ja niistä on keskusteltu ainakin Hannun kertoessa mm. kaukomatkoistaan Amerikkaan, Afrikkaan ja Gran Canarialle ja matkoista Lappiin.

Seurakunnan kerholle oli luonnollista, että oman seurakunnan papit (mm. **Rafael Repo** ja **Juhani Natri**) vierailivat kerhossa työvuorojen niin salliessa. **Sairaalapastorit Ilkka Käki** ja myöhemmin **Kari Niemelä** ovat olleet kiiteltyjä ja aina uudelleen tervetulleeksi toivottuja vieraita. Keniassa pitkän päivätyön tehnyt **lähettipariskunta Osmo** ja **Arja Harjula** ovat vierailleet herrakammarissa hyvin usein jopa 25 vuoden ajan. Naapuriseurakuntien

eläköityneiden kirkkoherrojen **Sakari Vihman** ja **Osmo Puhakan** nimi vilahtaa toistuvasti vierailijalistalla.

Pappien puhumista aiheista ei paljon merkintöjä ole, mutta Juhani Natrin kohdalta löysin maininnan, että hän alusti keskustelua useamman luennon sarjana katkismuksesta. Ilkka Käen tiedän puheen sairaalasielunhoidosta, sen eri näkökulmista ja Harjuloiden aiheet käsittelivät lähetystyön moninaisia asioita; ainakin papin työtä, opetustyötä kouluissa ja uusien paikallisseurakuntien tukemista.

Vieläkin seurakunnallisina vaikuttajina toimivat **Sakari Smeds** ja **Arto Sahamies** kuuluivat jo keväällä 2000 ”ilo kuulla taas” vierailijakaartiin. Syksyllä 2000 insinööri **Antero Pulkkanen** on käynyt kertomassa ”Kymijoen kanavointi -projektista”. Aiheesta oli samoihin aikoihin sivun juttu Kouvolan Sanomissa. Vuonna 2002 valtioneuvosto päätti, että hanketta ei edistetä, koska se ei ole kannattava investointi!

Joskus porukalla pohdittiin jotain kirkkoon liittyvää ajankohtaista asiaa. Esim. vuosituhannen vaihteessa professori **Miika Ruokanen** oli kirjoittanut artikkelin, jonka aihe ei muistiinpanoista ilmene, mutta sitä oli yksi ilta joukolla käsitelty!

Muutamien iltojen kohdalla mielenkiintoinen aihe on tiedossa, mutta esityksen pitäjästä ei ole varmuutta, joten arvailematta esittäjää luettelen vain otsikot: Sydänterveys, ikääntymisen tuomat terveydelliset haasteet, terveiset piispan tarkastuksesta, talvisota, terveisiä Viipurista ja Inkerin maalta, terveiset ystävyysseurakunta Budavarista Budapestissa, kuvia Unkarista.

... ja lisää ohjelman suorittajia

Hannun arkistosta löytyneet muistiinpanot ovat joko hänen esitelmiensä käsikirjoituksia tai iltojen alkujuontoja ja vieraisen esittelyjä. Monesta paperista puuttuu vuosiluku. Seuraava luettelo esittäjistä ja asioista ajoittuu toiminnan alkuvuosiin:

Kari Eskelinen	Sanansaattajien tekemä radiolähetystyö
Jussi Vartiala	Siirtolaisten asuttaminen maanmittarin silmin
Eero Partio	Lapin metsien hoito
Erkki Helander	Anjalankosken ent. kirkkoherra turistipappina Rodoksella
Osmo Puhakka	Kansankirkon nykyisyys ja tulevaisuus
Urpo Haimi	Opettajan ja viulistin harrastuksena historia
Kari Mäkisalo	Diakoniatyö Kouvolan seurakunnassa
Raimo Puntanen	A-klinikan johtaja; erilaisten päihdehaittojen hoito
Taimo Kääriäinen	Lähetysseuran lähettinä Taiwanissa (useita vierailuja)
Aarre Vapaavuori	Rovastin 60-vuotispäivät
Heimo Pohjolainen	Juttua Valkealan historiasta (ainakin 2-3 vierailua)
Marko Marttila	Nuoren papin kokemuksia seurakuntatyöstä (5.11.2001)
Antti Nuorivuori	Kokemuksia YK-tehtävistä
Mikko Välimäki	Valentinon päivän vieton perinne USA:ssa

Joskus herrakammarissa oli käyty periaatteellista keskustelua illan aiheista. Esitellessään kammarin toimintaa uusille jäsenille Hannu Muhonen kertoo: ”Hengellisiä kysymyksiä käsitteleviä aiheita voisi jonkun mielestä olla enemmän, mutta olen halunnut, että hekin, joille ne asiat ovat vieraampia tai arkoja, rohkenisivat tulemaan mukaan. Ja näin on mielestäni tapahtunutkin.” Hengellisistä asioista enemmän kiinnostuneille illoissa esiteltiin säännön mukaan seurakunnan muuta toimintaa, kuten miesten rukouspiirejä ja muita hengelliseen syventymiseen ohjaavia teemailtoja.

Talkooapuna

Seurakuntien vapaaehtoistoiminnalle on tyypillistä, että ihmiset toimivat oman kerhonsa tai työalansa lisäksi talkooapuna monessa muussakin.

Suurin yksittäinen ponnistus 2000-luvun alkupuolella oli talkoomatkat Inkerin maalle, ystävyysseurakunta Tuutarin kirkon rakennustyömaalle. Innokkaina matkanjohtajina toimivat ainakin **Yrjö Trygg**, Keijo Gärdström ja Markku Johansson. Muitakin matkoja Venäjälle tehtiin enemmän tai vähemmän organisoidusti – ja niiltä kuultiin sitten terveiset. Ainakin kuudella matkalla linja-auton kuljettajana toimi herrakammarin ikijäsen Matti Pasi.

Yhteisvastuukeräys on aina tarjonnut seurakunta-aktiiveille erilaista työtä ja puuhaa. Vuosituhannen taitteen tienoilla järjestettiin Puhjonrannan edustalla yhteisvastuun nimissä pilkkikisoja. Joinakin vuosina herrakammarin väki vastasi kilpailijoiden ja

toimitsijoiden huollosta. Talvella 2002 kiiteltiin **Leo Terävää**, Erkki Kontraa, **Pauli Hintikkaa** ja hänen puolisoaan; ”hyvin selvisitte letun ja makkaran paistamisesta sekä hernerokka- ja kahvitarjoilusta”.

Muistiinpanoista käy ilmi, että 2000-luvun alkupuolella ”Matalassa kynnyksessä” (kerhotila vanhan Hansakeskuksen kellaritilassa) kokoontui ”vanhusten ja vammaisten kerho”. **Antti Ahonen** pyysi avukseen vapaaehtoisia auttamaan vaikeasti liikkuvia kerholaisia tarjoilussa ja muussa pienessä.

Pekka Ainali järjesti yhteisvastuukeräyksen merkeissä 2010-luvulla muutamana keväänä polkupyörien huolto- ja autojen kesärenkaiden vaihtopäivän. Joka kerralla muutama herrakammarinkin ukko oli talkoissa mukana vaihtamassa renkaita, huoltamassa polkupyöriä tai ohjaamassa liikennettä.

Oman laisensa talkoot olivat myös vapaaehtoiset kolehdit mm. Tuutarin kirkon rakennusprojektissa ja Arja ja Osmo Harjulan työn tukemiseksi. Esimerkiksi 28.1.2008 koulutyön tukemiseen Keniassa kertyi 120 €.

Viimeisin yhteistyöprojekti taitaa olla miesten piirien, Puhjonrannan sanojien ja herrakammarin yhdessä järjestämä syksyinen miesten kirkkopyhä Keskuskirkossa tai Käpylän kirkossa. Messu saa miehiä liikkeelle enemmän kuin perinteinen sunnuntaimessu.

Ajankohtaisia asioita vuodesta 2002 vuoteen 2010

Vuosien 2002 ja 2003 esiintyjiksi oli onnistuttu saamaan ihmisiä kertomaan hyvin ajankohtaisista asioista. EU:ssa oli virinnyt keskustelu rautateiden yksityistämisestä, mm. Englannin mallin mukaan. EU:n liikennepolitiikan suunnitelmien vaikutuksesta Suomeen valotti **veturimiesten liiton puheenjohtaja Markku Hannola**, ja toimihenkilöiden osalta **Niilo Häyhä**.

Pankinjohtajan töistä eläkkeelle jäänyt **Pertti Hartikainen** jatkoi vapaaehtoista maanpuolustustyötään ja teki väitöskirjan ”Hugo Österman, sotaväen päällikkö – rakentaja ja puolustaja”. Herrakammarissa hän esitteli teosta 22.4.02. Pertti vieraili kerhossa myös toistamiseen ja kertoi matkoista **Matti Jaatisen, Ilmari Lindbergin** ja kumppaneiden kanssa talvi- ja jatkosodan taistelutantereille.

Videotekniikkaa (?) hyväksi käyttäen päästiin toukokuussa ”Miestä väkevämpää” -tilaisuuteen kuulemaa **piispa Huovista**, **evankelista Kalevi Lehtistä** ja ”joitakin” muita pappeja sekä **näyttelijä Kari Hakalaa**.

Eikä tässä vielä kaikki. Kouvolan ”oma poika”, kouluneuvos Jorma Ranta, muisteli Kouvolan kehittymisestä 1920-luvun lopulta 2000-luvulle. Syksyllä ihmisiä kiinnosti Kouvolan uuden kirkkoherran valinta. Virkaan pyrkivien ehdokkaiden paneelikeskusteluihin ja tentti-iltoihin

osallistuttiin ahkerasti, ja ihmisiä kannustettiin äänestämään.

Syksyyn mahtui myös entisen huippupesäpalloilijan ja **yrittäjä Jukka Parikan** vierailu sekä **rakennusneuvos Juhani Pousin** pohdintoja Kouvolan kaupungin hallinnosta ja ehkä vähän rakentamisestakin.

Inkerin kirkon asiat olivat olleet syksyn 2002 aikana iltahartauksien erityinen rukouksen aihe.

Muita iltojen aiheista vuosilta 2003-2005.

Reijo Vaurula	Matkakertomus Islannista ja esitelmä ”Kristillisyys mieskirjallisuudessa”
Pentti Pesari	Muistikuvia pitkältä virkauralta Kouvolan kaupungissa
Keijo Gärdström	Miten uuden kirkkoherran työ on käynnistynyt
Arvo Saaristo	Muusikkona Kansallisoopperassa
Erkki Vitikainen	Suojeluskunta – demokraattinen maanpuolustusjärjestö
Erkki Kontra	Miesten päivät Tampereella
Teuvo Hämäläinen	Muistoja Kivennavalta 60 vuoden takaa
Mikko Reijonen	Ex-kirkkoherran ensimmäinen vuosi eläkkeellä
Heimo Pohjalainen	Valkealan historiasta
Arto Mikkonen	Ajankohtainen katsaus sotilaan silmin
Pentti Sääksjärvi	Sotaorvot – yhdistyksen toiminta
Jussi Kivinen	Eläkkeelle juuri jäänyt hovioikeuden presidentti
Kari Mäkisalo	Diakonityön johtajan puheenvuoro
Olli Johansson	Seurakunnan talousjohtajan tilannekatsaus

Lisäksi muistiinpanoissa mainitaan muutamia alustajia tai esitelmän pitäjiä, mutta aiheet ovat jääneet esittäjän oman esittelyn varaan. Tällaisia vieraita on ollut mm. **rehtori Osmo Ylönen, rovasti Matti J. Kuronen** *(Ystävänpäivän päivällisvieras 16.2.2005)*, ”Kouvolan poika” professori, **tohtori Harri Lonka** – mukana ainakin kaksi kertaa, **Kari Eskelinen** Radiolähetyksestä ja useita kertoja **Taimo Kääriäinen**. **Mäkivalmentaja, liikunnan opettaja Lasse Johansson**, **eversti Arvo Vilhunen** ja rovasti Juhani Natri kertoivat kukin vuorollaan omista tehtävistään ja vastasivat esityksistä heränneisiin kysymyksiin.

Huhtikuussa 2004 kerhossa vieraili Alpo Harjun ystävät: Inkerinmaalta Keltosta Lappeenrantaan muuttaneet **Vilho Jääskeläinen** ja **poikansa Paavo.** Illan aluksi katsottiin videohaastattelu vuodelta 2001 ja sitten Vilho ja Paavo kertoivat elämästään Inkerinmaalla, muutostaan Suomeen ja sopeutumisestaan Lappeenrannassa: Herrakammarissa on Jääskeläisten jälkeen vieraillut ja mukanakin ollut muutamia muitakin Inkerinmaalta Kouvolaan muuttaneita.

Hannulla oli tapana esitellä ainakin nimeltä seurakunnan uusia työntekijöitä taikka niin kuin 26.9.05, organisaation muuttuessa: ”**Diakoniatyön johtaja Kari Mäkisalo, lähetyssihteeri Sakari Seppälä, nuorisotyön johtaja Sami Yrjösuuri. Hilkka Taipale** jatkaa lapsityön

puolella.” Muistiinpanoista ei ilmene, kävikö nyt esitellyistä tai yleensä eri työaloilta muut kuin Kari Mäkisalo herrakammarin vieraana. – Toisaalla on kerrottu ainakin kanttoreiden vierailuista.

Yhteinen joulupuuro ja kauneimmat joululaulut

Sinikka Tommolan ja **Irja-Liisa Harjun** aloitteesta alettiin noin vuonna 2003 kutsua syyskauden päättävään joululaulu- ja puuroiltaan myös naisväki. Isomman joukon kokoontuminen tuli mahdolliseksi, kun herrakammarin toiminta siirtyi ensin Käpylän kirkolle ja sittemmin seurakuntakeskukseen.

Koronavuodet olivat tässäkin perinteessä tilapäinen taitekohta. Kokoontumisrajoitusten vuoksi koronavuosina ikääntyneempi väki tuli vähän varovaiseksi, ja ainakin tilapäisesti osallistujamäärä on viime vuosina jäänyt pienemmäksi kuin mitä se suurimmillaan oli. Parhaimpina vuosina muistan Luukas-salissa ja kirkkoneuvoston salissa olleen 60–70 pikkujouluvierasta.

Perinteeseen on ”aina” kuulunut, että parempijalkaiset ja vakaampikätiset tarjoilevat puurolautasen ja juoman heille, joiden askel on käynyt lyhyeksi ja tasapaino vähän arvaamattomaksi.

Illan ohjelma on pysynyt vakiona. Ensin syödään puuroa ja rusinakeittoa, nautitaan torttukahvit, ja sitten seurakunnan kanttorin johdolla lauletaan puolen tusinaa kauneinta joululaulua. Illan lopuksi pidetään iltahartaus tai rukous ja kiireettömästi rupatellen toivotellaan toisillemme hyvää ja siunattua joulua.

Vuodesta 2005 Luukas-salissa

Herrakammarin toiminta alkoi syksyllä 1996 **Elma Katajan** entisessä kodissa, osoitteessa Kauppalankatu 15. Kataja oli testamentannut kotinsa Kouvolan seurakunnalle. Matti Pasi muistaa, että asunto näytti juuri siltä, miltä hyvin hoidettu kulttuurikoti saattoikin näyttää. Seinillä oli tauluja, sohvaryhmä, tuolit, pöydät ja muut kalusteet olivat paikoillaan.

Osallistujamäärän lisääntyessä, kodiksi tarkoitettu huoneisto alkoi käydä ahtaaksi ja ehkä vähän epäkäytännölliseksikin, ja aika pian uudeksi kokoontumispaikaksi valikoitui Käpylän kirkon seurakuntasali. Tilan lisäksi Käpylän kirkolla oli astianpesukone, ja se helpotti merkittävästi kahvi-, leipä- ja puurolautasten pesemistä!

Tammikuun 2005 Hannun uuden vuoden tervehdys alkoi: ”Tervetuloa koolle näin runsaslukuisasti. Toivottavasti tämä uusi kokoontumispaikka vetää väkeä jatkossakin.” Uusi paikka oli seurakunnan valtuustosali, eli nykyinen Luukas-sali.

Ensimmäinen puhuja uudessa tilassa oli Vahteron koulun rehtori, **vt. koulutoimen johtaja Osmo Ylönen**. Alustuksen aiheesta ei ole tarkkaa tietoa, mutta esittely meni näin: ”Tunnen Osmon jo 80-luvulta opettajien lentopalloilloista. Olen opettanut hänen opettajavaimoaan Päiviä … Lisäksi saanen kertoa, että Osmo on **Harri Heikarin** vävy.” - Harri oli pitkäaikainen herrakammarin vakiokävijä ja toimi myös tarvittaessa iltahartaudessa säestäjänä ja esilaulajana.

Ainakin kerran herrakammari on jostain syystä kokoontunut Hansakeskuksessa sijainneessa Ikäaseman tiloissa. Vuosiluvusta ei ole mainintaa, mutta illan ohjelmasta olivat vastanneet Raija Suoranta ja **lähetyssihteeri Sakari Seppälä.**

Vanhoja tuttuja ja uusia nimiä

Vuosina 2005–2013 puhujavieraina vilahtaa monta edellisiltä vuosilta tuttua asiantuntijaa. **Heimo Pohjolainen** kertoi Valkealan historiasta, **Erkki Vitikainen** lottien toiminnasta ja **Harri Lonka** kuvausmatkasta vanhaan Viipuriin. **Lasse Johansson** kertoi 2005–2006 useamman esityksen sarjana ”tietoa Kouvolan historiasta”. Paikallishistoriaan syvennyttiin myös syksyllä 2007, kun kammarin väki vieraili Kouvolan koti- ja radiomuseossa. Nimet Juhani Natri, Kari Niemelä ja **Kimmo Kääriäinen** esiintyvät Hannun papereissa usein. Esitysten aiheet eivät vain ole kirjautuneet historioitsijan luettavaksi!

Monta uuttakin nimeä ja asia-aihetta muistiinpanoista esille nousee:

Toimittaja Heikki Somppi
Ylen toimittaja Asko Kantola
Eversti Arto Mikkonen
Kirjailija Esa Siren
Risto Kuparinen
Rehtori Reijo Pajuoja
Tietokirjailija Esa Seppänen
Kapteeni Rauno Nuorivuori
Eversti evp. Ilmari Hurmerinta
Pertti Priha
Eversti Tuomo Merjola
Opettaja Teuvo Hämäläinen
Ilkka Tommola
Näyttelijä Yrjö Parjanne
Eversti Tarmo Kauppila
Olavi ja Heljä Mäki-Patola
Pastori Lasse Karppela
Diakoni Pasi Jurva
Kenraali Juhani Kääriäinen
Juha ja Pirjo Palm

Kouvolan kehitys lehtimiehen silmin
Terveisiä Kymenlaakson maakuntaradioista
Salpalinja
Omien kirjojensa esittelypuheenvuoroja
Harrastuksena intiaanikulttuuri
Sotalapsena Tanskassa
Sotilas ja UKK:n adjutantti
YK-sotilaan muistelmia
Mannerheimin ristin ritarit
Prihan suvun tarinoita
Rauhanturvaajana Lähi-idässä
Muistoja Kivennavalta yli 60 vuoden takaa
Viljelijänä EU-Suomessa
Päivät VR:llä – töissä teatterissa
Lento-osasto Kyhlmey – torjuntataistelut 1944
Ystävänpäivän 2011 puhujavieraat
Diakoniapastorin puurojuhlapuheita
Nuorisotyötä, diakoniaa ja yhteisvastuuta
Entisen oppilaani puheenvuoro
Ystävyydestä Ystävänpäivänä

Teologian tri Hannu Purhonen	Paavo Ruotsalainen; Ukko Paavo
Johtaja Veikko Heikkola	Sotaveteraani muistelee (oma kirja n. 2007)
Ev.lut. Matti Mikkonen	Varusmieskoulutus tänään (30.11.2009)

Sitten on jälleen joukko tuttuja nimiä vailla esityksen otsikkoa. **Kirkkoherra Heikki Rekki**, kirkkoherra Mikko Reijonen, **suntio Matti Kaarlenpoika, kirjailija Jukka Behm, rikosylikomisario Matti Pätäri, teologian tohtori Marko Marttila, kirkkoherra Osmo Puhakka, kirjailijat Juha Järvelin** ja **Esa Sirén, Kai Niemi, Jorma Taarna** ja **Esko Närhinen**.

Nyt silmäin alla Jeesuksen

USA:sta lähtöisin olevan Valentinon päivän perinnettä mukaillen ryhdyttiin heti alkuvuosista lähtien järjestämään Pentti Pirilän ideoimana Ystävän päivän päivällisiä. Aluksi kokoonnuttiin kirkkoneuvoston salissa yhden pöydän ympärille, mutta kun tila kävi pieneksi, siirryttiin Puhjonrannan kurssikeskukseen. Päivälliselle Puhjonrantaan ”naisväki” oli tervetullut. Samaan tapaan kuin kauneimmilla joululauluilla höystettyyn joulupuuroiltaan. Hannu pyrki kutsumaan näihin tilaisuuksiin myös edellisenä vuonna kerhossa vierailleet puhujat ja esitelmien pitäjät. Osallistujat maksoivat monen ruokalajin ateriasta ns. omakustannushinnan, ensin 15 €, myöhemmin 20 €.

Puhjonrannan tilaisuudet alkoivat seisten lauletulla ruokarukouksella ”nyt silmäin alla Jeesuksen…” Sitten emäntä esitteli illan menun ja otti vastaan ruokailijoiden kiitokset. Juhlavuutta tilaisuuteen toi joku musiikkivieras (mm. **Uuno Kuparinen, Arvo Saaristo, Seppo Kuoppa, Tapani Arvola, Pekka Ainali, Ritva-Liisa Marttila, Mari Lehtinen** tai joku muu kanttori). Joskus vieraana oli myös esitelmän pitäjä, mutta koska illoista saattoi muodostua pitkiä ja ikääntyneille ihmisille raskaita, esitelmistä luovuttiin ja joskus 2008 jälkeen siirryttiin enemmän ohjelmalliseen muotoon.

Puhjonrannan tilaisuudet olivat hyvin suosittuja. Vuonna 2014 tilastoon on merkitty 69 osallistujaa, joka taisi olla hieman enemmän kuin keskimäärin! Myös rovasti Matti J. Kurosen Ystävänpäivän puhe houkutteli paikalle paljon väkeä.

Illallisperinne katkesi muutamaksi vuodeksi 2020 luvun alussa, kun Puhjonrannan aukioloajat ja henkilökunnan työjärjestelyt olivat seurakuntayhtymän säästöpaineiden vuoksi vähän murroksessa.

Kevään viimeinen herrakammarin tilaisuus järjestettiin toukokuussa Lappalan kesäkodilla niin kauan kuin kiinteistö oli seurakuntayhtymän käytössä. Sen jälkeen kauden päätöstä on vietetty sanoen, uiden, syöden ja seurustellen ainakin Puhjonrannssa ja Niinirannassa.

Toukokuussa 2003 Lappalan kesäkodilla nauttivat kevätillasta ainakin: **Eino Hirvonen, Jarmo Varanka, Aarre Vapaavuori, Niilo Sipinen, Väinö Sierman, Viljo Mörsky,**

Paavo Välimäki, Tauno Anttila, Heikki Korja, Esko Vyyryläinen, Pekka Lindeman, Jussi Vartiala, Hannes Haikala, Niilo Häyhä, Pentti Sääksjärvi, Pauli Hukkanen, Jussi Salo, Antti Ahonen, Pauli Hintikka, Juha Perälä ja Hannu Muhonen sekä tilaisuudesta valokuvan ottanut henkilö (Erkki Konta?)

Terveyskin kiinnosti

Vuosikymmenien aikana terveyteen ja sairaanhoitoon liittyvistä esitelmistä ja alustuksista näyttää olleen säännöllisesti toiveita. Ihan alkuvuosina nimeltä mainitsemattomaksi jäänyt lääkäri on käynyt juttelemassa ikääntyvien miesten vaivoista. Puhetta on ollut eturauhasen vaivoista, sydänterveydestä ja painon hallinnasta. **Geriatrian professori Timo Strandberg** (Irma Muhosen oppilas) puhui aineesta *”miten eletään 100 - vuotiaaksi”*. **Kontulan Ilpo** vieraili herrakammarilla ainakin kaksi kertaa. Toisella kertaa hän muun ohella puhui kunto-saliharjoittelusta lihaskunnon ylläpitäjänä. Myös Hannun poika, **syöpälääkäri Timo**, kävi kertomassa yleisimmistä syöpäsairauksista ja niiden hoidosta.

Terveyteen liittyi myös liikenneturvan **Anna-Maija Hinkkasen** vierailu; hän esitteli ajokorttiuudistusta ja siihen liittyviä pakollisia terveystarkastuksia. Hän antoi lisäksi hyviä vihjeitä ajovireyden ylläpitämiseksi pitkillä matkoilla.

Apteekkareista Hansa apteekin **Juha Päivärinta** on käynyt kertomassa mm. itsehoito-lääkkeiden turvallisesta käyttämisestä.

Kahvipöytäkeskusteluissa, ehkä myös illan pääpuhujana, kerhon pitkäaikainen jäsen **Kalevi Rantanen**, tunnettu naturisti, piti innolla puhetta ilmakylpyjen terveysvaikutuksista. Joukossa on ollut monia aktiivisia avantouimareita. He ovat ”muistaneet” myös kertoa harrastuksensa terveysvaikutuksista ja lajin kilpailutoiminnasta.

Hyvä parisuhde on hyväksi ihmiselle. Näin todisti perheasiain neuvottelukeskuksen **vt. johtaja Hannu Sironen** puhuessaan keväällä 2006 ikääntyvien ihmisten parisuhteista.

Geriatrian professori Timo Strandberg vieraili toistamiseen kerhossa 2008. Illan otsikko ei ole muistissa, mutta kiinnostava se oli. Silloisessa kirkkovaltuuston salissa oli poikkeuksellisen paljon kuulijoita. Kuulijoita riitti myös **eturauhassyöpäjärjestön puheenjohtaja Olavi Heikinheimon** puheenvuoron, ja keskustelualustukseen keväällä 2007.

Niin kuin edellä on todettu, alkuvuosina iltapalatarjoilusta vastasivat Hannun vaimo Irma sekä Marjatta ja Erkki Kontra. Hannu kertoo, että tarjoilu pyrittiin pitämään monipuolisena. Sanottiin, että Herrakammarissa on seurakunnan paras kerhokahvitus. Tarjolla oli korva-puustien lisäksi mm. porkkasämpylöitä, sieni- ja lohipiiraita, Hannun suolaamaa graavilohta ruisleivällä, Marjatan ja Erkin karjalanpiirakat munavoilla sekä varsinkin syksyisin omenoita ja marjoja. Tee oli hyvin hauduttua keisarin morsianta! – Terveellinen iltapalapöytä jo silloin.

Terveisiä maailmalta

Toiminnan käynnistyessä kammarin oma väki, erityisesti Hannu Muhonen, esitti kaitafilmejä vierailuistaan monissa kaukaisissa maissa. Toiveena oli, että muutkin matkailijat kertoisivat omista matkoistaan, ja ainakin syyskauden avauksissa kuultiin kerholaisten raportteja ulkomaan matkoilta.

Lähetystyötä maailmalla tehneet lähetit vierailivat kotimaan jaksoilla tai työkauden päätyttyä kertomassa terveisiä lähetyskentiltä. Osmo ja Arja Harjula ovat olleet kaikkein ahkerimmat vieraat; heidän (kuva)terveisiään Keniasta on kuultu ja nähty yli 10 vuoden aikana monia, monia kertoja. **Olli Pitkänen** kertoi työstään Kaakkois-Aasiassa ja **Arja Halttunen** mm. Venäjän Kaukoidässä ja Mongoliassa. **Taneli Skyttä** johdatti kuulijat diasporatyöhön maalimalla, ja kotimaahan palannut **Marjo Brownie** Raamatun käännöstyöhön Papualla.

Lapinjärven entinen kirkkoherra Jouko Paukkunen kertoi työstään Amerikassa ja muistoja opettajastaan **Helvi Hongasta** (patsaan paljastus lokakuu 2007). Vuotta myöhemmin kuultiin terveisiä Petroskoista, kun siellä elämäntyönsä tehnyt ja eläkkeelle jäätyään Suomeen muuttanut **William Hall** kertoi elämästään ja työstään Karjalan kulttuurin parissa.

Monitoimimies Markku Toimela muistelee vierailleensa herrakammarissa ainakin kaksi kertaa. Kertomuksia eksoottisesta Pohjois-Koreasta kuunneltiin melkein hengittämättä. Toinen esitys käsitteli elämää Laosissa ja muualla Himalajan alueella. Juhani Natri teki perheineen pitkän lähettiuran Taiwanissa. Kouvolan seurakuntapastoriksi palattuaan hän oli kysytty vieras moniin tilaisuuksiin, myös herrakammariin.

Venäjän hyökkäyssodan ollessa käynnissä Ukrainassa herrakammarin väellä oli ilo saada vieraakseen pitkäaikainen **Ylen toimittaja ja Venäjätuntija Marja Manninen**. Hänen rauhallinen esitystapansa ja kiihkoton analyysi Venäjästä oli avartavaa kuultavaa. **Pertti Tapolan, Ylen urheilutoimittaja**, puolestaan tarjosi kuulijoille muistorikkaita elämyksiä muistellessaan kaikkiin maanosiin ulottuneita selostusmatkojaan kymmenissä arvokisoissa.

Erilaisista YK:n rauhaturvatehtävistä ja muista sotilaiden kansainvälistä komennuksista on jo edellä useita mainintoja. Listaan voidaan lisätä ainakin Keijo Gärdströmin muistot sotilaspappina Libanonissa ja **everstiluutnantti Vesa Vainion** analyysi Lähi-idän tilanteesta ja rauhan mahdollisuudesta ikuisilta tuntuvien konfliktien keskellä. **Karjalan Liiton entinen puheenjohtaja Markku Laukkanen** kertoili ja keskustelutti väkeä Karjalaisen kansan vaiheista.

Naiset lavalla

Kerhon luonteestako lienee johtunut, mutta ainakaan ensimmäisen kymmenen vuoden aikana puhujalistalla ei taida olla yhtään naista. **Anna-Maija Hinkkanen** oli ensimmäinen tai ainakin ensimmäisiä naisia, jotka herrakammarissa esitelmiä piti. Hänen jälkeensä tuli monia muita; **tohtori Mirja Turusen** esitelmän aiheena oli ”Sakari Haikala, kun kotimaa meidät lähetti”. **Museoamanuenssi Johanna Vuolasto** kertoi Kouvolan museoista. **Marjatta Nykänen** esitteli lottien ja muidenkin naisten maanpuolustustyöstä. **Kini Laine** toi näytille joukon kiinnostavia kirjoja ja mainosti kirjaston monipuolisia palveluja, ja **Minna Nieminen** kertoi, kuinka hippohiihtäjästä tuli soudun olympiamitalisti.

Nimet Arja Halttunen, Marjo Brownie, Arja Harjula, **Heljä Mäki-Patola, Pirjo Palm** ja **Marja Manninen** on jo aikaisemmin mainittu. Heidän lisäkseen seurakunnan papit ja kanttorit ovat vuorollaan tuoneet kammarin väelle joulutervehdykset. Diakoni Raija Suorannan nimi vilahtaa iltojen esittelypuheenvuoroissa usein, mutta hän ilmeisesti toimi enemmän taustalla kuin iltojen esiintyjävieraana. Keväällä 2026 kerhossa vieraili **pastori Mia Hagman** ja kertoi papintyöstään Yhdysvalloissa. **Merja Rossin** aiheena ”ystävämme lampaat”.

Oman väen puheenvuorot

Muistiinpanot ja muistitieto ei kanna kertomaan, kuinka moni kerhon jäsen piti valmisteltuja esitelmiä. Se tiedetään, että alkuvuosina heitä oli useita ja että syksyn ensimmäinen kokoontuminen oli pitkään kesän matkojen ja muiden muistojen kertomista. Niistä syntyi aihe koko illan ohjelmaksi.

Joistakin omien jäsenten esityksistä on muistissa tai löytyy muistiinpanoista:

Majuri evp Eino Hirvonen	Sotainvalidien huollosta ja hoidosta
Risto Sihvola	Rudolf ja Juuso Walden
Onni Jääskeläinen	Monitoiminen viljelijä
Ari Puuri	Puurin kanala
Mikko Ketomäki	Suomenkielen sanoista
Markku Johansson	Monet terveiset ystävyysseurakunta Tuutarista
Kari Räntilä	Sippolan poikakoti
Kaarlo Kantokari	Sotilaspoika muisteli
Juhani Huovila	Elämänkertakirjan esittely
Pentti Sääksjärvi	Sotaorvot (myös muita aiheita vuosien aikana)

Tapio Aalto on toivotettu ainakin kahdesti tervetulleeksi illan puhujaksi, mutta aiheesta ei ole mainintaa. **Jarmo Varanka**, palomies, keräilijä ja maanpuolustusaktiivi on hyvin luultavasti puhunut ainakin keräilyharrastuksestaan. **Rehtori Heikki Ojanen** kertoi Sarkolan koulun historiasta ja toisella kertaa johdatti kuulijat lapsuuden maisemiin, Kotkankallion-kadun ympäristöön. Kävelykeskustan ensimmäisen toiminnanjohtaja **Heikki**

Luomaperän puheenvuoro on arvattavasti käsitellyt 1990-luvulla alkaneita kävelykatukokeiluja. Monet muutkin kuin edellä mainitut kamarin jäsenet ovat vuosien kuluessa saaneet suunvuoron; kaikilta vuosilta ei ole muistiinpanoja eikä muistijälkeä.

Elämän kulkuun kuuluvat syntymäpäivät ja kuolema. Tasavuosia täyttäneitä kerhon jäseniä on muistettu onnittelupuhein ja lauluin. Poisnukkuneiden muistoa on kunnioitettu hiljaisella hetkellä ja muistosanoin. Mainintoja on myös siunaustilaisuuksiin osallistumisista (mm. **Leo Terävä** ja **Toimi Olkku**)

Satunnaisia kävijöitä ja vakiintuneita esiintyjiä 2010 luvulta lähtien

Kirjallista materiaalia 2010-luvulta alkaen on ollut käytettävissä vähemmän kuin aikaisemmilta ajoilta. Tuoreemmista asioista on kuitenkin hyvin muistitietoa. Tunnusomaista tälle ajanjaksolle on, että muutamat nimet esiintyvät vuosittain. Sitä ennen kuitenkin muutamia yksittäisiä esiintyjiä:

Ravimies Alpo Horppu	Kymi GP -ravien syntyhistoriasta
Kari Punkkinen	Rakentajana Nepalissa
Vesa Vuorela	Minun Kouvolani kuvina
Dipl.ins. Jukka Leino	Rautatieasiaa 35 v ajalta Kouvolassa
Harri Lonka	Matematiikan merkitys tehokkuudelle
Diakoni Pasi Jurva	Diakoniatoimen kuulumisia ja yhteisvastuu
Kihlakunnanneuvos Antero Huhtinen	”Vanha vallesmanni muistelee”
Pastori Lasse Karppela	Ystävänpäivän puhe
Risto Pesonen	Puhetta Lutherista Luther viikolla
Tuomo Pesonen	Terveisä kirkkohallituksesta (vieraili usein)
Kenraali ltn. Rauno Meriö	Lyskan pojasta ilmavoimien komentajaksi
Kulttuurineuvos Eero Niinikoski	Kollaan tuntematon
Hannu Sironen	Perheasiainneuvottelukeskuksen esittely
Yrittäjä Pasi Luhtaniemi	Mitä on kirjan kustantajan työ
Kenraali evp. Jarmo Lindberg	Puolustusvoimien suorituskyvystä
Toimittaja Markku Laukkanen	Teollisuusneuvos Eino Kollin elämä
Seurakuntaneuvos Risto Rasimus	Kirkkohallituksen maallikkojäsen
Raimo Nieminen	Paluumuuttajan terveiset mm. v 2011 ja 2013
Lähetyssihteeri Ilkka Hakala	Hiippakunnan lähetyssihteerin terveiset
Sotaveteraani Väinö Liimatainen	Muisteluilta; haastattelu ja keskustelua
Kotiseutuaktiivi Erkki Sillanpää	Pikapaloja Valkealan historiasta
Toiminnanjohtaja Toivo Hartikainen;	Veteraanityö 2020 siirryttäessä
Markku Toimela	Perunaprojekti Pohjois-Koreassa
Opettaja Esko Vyyryläinen	Evakkopojan muistoja evakkotaipaleelta
Majuri Jari Manelius	Toisen polven sotilas – aihe ei tarkasti tiedossa
Martti Toukoaho	Tietoa Kouvolan sosiaalitoimen palveluista

Erkki Piirainen	Elämän käännekohdat ja tarkistuspisteet
Lääkäri Hannu Hurri	Työterveyslääkärin luento ”Usko ja terveys”
Opettaja Mikko Ketomäki	Kirjallisuuspiirin vetäjän puheenvuoro

Jääkiekkovalmentaja Erkka Westerlund vieraili herrakammarissa yhden voitetun MM-hopeamitalin jälkeen. Olisikohan vuosi ollut 2006? Useamman henkilön muistitiedon mukaan Erkan vierailu kokosi Luukas-saliin tavallisen kerhoillan ennätysyleisön. Tarkkaa osallistujamäärä ei ole säilynyt muistissa, mutta ”kaikki tuolit ja lähistöltä löytyneet varatuolitkin olivat käytössä”.

Viimeisen yli 10 vuoden ajalta herrakammarin esiintyjälistalla muutamat nimet toistuvat vuosittain tai lähes vuosittain: ”Tänään meillä ei ole vierailevaa puhujaa” kuultiin aina silloin tällöin Hannun tervetuloa -puheessa. Hannulla oli aina vaihtoehtoista ohjelmaa, ja hän itse jaksoi pitkään paikata esteen saaneita esiintyjiä. Kokemuspankista löytyi matkakertomuksia, historiaesitelmiä ja erilaisia muisteluksia elämän ja työn varrelta. Lyhytkin alustus saattoi herättää kammarin väen joukossa innostuksen omien muistojen ja kokemusten kertomiseen koko illaksi.

Valtioneuvos Mikko Pesälä esiintyi herrakammarissa ensimmäisen kerran tammikuussa 2010 ja siitä lähtien hänen katsauksensa johonkin ajankohtaiseen asiaan oli 15 vuotta vuoden avauspuhe.

Kouluneuvos Sakari Viinikainen on esitellyt vuosittain sanoin ja kuvin tarinoita tunnetuista kouvolalaisista ”merkkihenkilöistä” sekä Kouvolan ja lähiseudun sota-, kulttuuri- ja muuta historiaa monista eri näkökulmista vuosittain hyvän matkaa yli 10 vuoden ajan.

Sotakamreeri Kalevi Siren teki koronavuosiin saakka sotahistoriamatkoja Venäjälle kymmeniä ja taas kymmeniä. Näiltä matkoilta kertyneistä aiheista riitti asiaa moneen esitykseen herrakammarissa. Varuskunnan perinnepäivystäjänä Kalle tutustutti kuulijat myös Kouvolan varuskunnan historiaan. Kenttäpostinkin kulusta kuultiin ja yhtä isänmaallista esitystä elävöitti **lauluryhmä Heijastus**.

Antero Rossin puheenvuorot alkoivat 2010. Aiheina on ollut mm. Irene myrsky USA:ssa ja sen kriisitiedottaminen ja Kouvolan patsaat ja muistomerkit. Kirkolliskokousterveiset kerrottiin muutaman kerran, samoin tietoa seurakuntayhtymän hallinnosta. Merja-vaimon kanssa viimeisimpinä vuosina aiheina ovat olleet esim. Suomen nainen sodassa, Hilja Haahti ja Krohnien kulttuurisuku.

Ketkä eivät ole vierailleet herrakammarissa

Kaupungin johtavia viranhaltioita tai puheenjohtajatason luottamushenkilöitä kerhossa ei ole vuosikymmenien kuluessa juurikaan näkynyt. Suurin syy siihen on kaupungin valtuuston ja hallituksen kokousaikataulut, jotka säännön mukaan kokoontuvat maanantaisin. Ellei virallista kokousta ollut, niin kokemuksesta muistan, että sitten saattoi olla joku seminaari tai taustapalaveri oman valtuustoryhmän tai muiden ryhmien kanssa. Maanantai-ilta on keskeisille luottamushenkilöille ollut perinteisesti ”Kouvola päivä”.

Yksi poikkeus kuitenkin löytyy. Pitkäaikainen vaikuttaja, aikanaan sekä kaupunginvaltuuston että kaupunginhallituksen puheenjohtajana toiminut **metsänhoitaja Kari Ikävalko** oli onnistunut löytämään jonkun vapaaillan ja vieraillut ainakin kerran herrakammarissa. Esitelmän aiheesta ei ole mainintaa.

Pappien työaikajärjestelyistä johtuen seurakunnan virassa olevilla papeilla on ollut haastavaa päästä maanantai-iltana paikalle. Ensimmäisen vuosikymmenen ajalta kammarilaisten toivelistalta löytyi useita kertoja virassa olevien pappien nimet, mutta koska heillä maanantai oli usein vapaapäivä, niin käynti vaati järjestelyjä. **Hannu Purhonen** ja Juhani Natri näyttävät olleen puhujalistalla aika usein. Järjestipä Hannu Purhonen yhden retkenkin herrakammarin väelle. Retken ajasta ja suunnasta ei ole tarkkaa tietoa.

Musiikki puolella huomio kiintyy, että Suomalaisen musisoivista veljeksistä ei ole mainintaa eikä muistitietoa, ei Pekasta, ei Paavosta tai muista kuutamoisista.

Ennen aluehallinnon suurta uudistusta Kouvolassa sijaitsivat mm. lääninhallitus lukuisine osastoineen, Hovioikeus, Poliisin tekniikkakeskus, Kaakkois-Suomen hätäkeskus, lääninverovirasto sekä monia maakunnallisia virastoja. Käytettävissä olevasta aineistosta ei käy ilmi, että em. laitoksista tai virastoista olisi juurikaan vieraita ollut. Olisiko selitys se, että omassa joukossa oli monista näistä työpaikoista eläkkeelle jääneitä vakiokävijöitä. Kun ennalta sovitulle vieraalle tuli viimehetken este, niin omasta joukosta löytyi helposti paikkaaja.

Loppusanat

Kolmenkymmenen vuoden aikana herrakammari on kokoontunut 520-530 kertaa yhteisiin pöytiin; kiinnostavien tarinoiden ja Sanan äärelle. Jos lasketaan varovaisesti, että keskimäärin kerralla koolla on ollut 20–25 ihmistä, niin yhteen laskien päästään summaan, joka on noin 12 000 kävijäkertaa.

Illan ohjelmakaavio on pysynyt likimain muuttumattomana; hyväksi havaittua ei tarvitse muuttaa muuttamisen ilosta. Illan puhujien taustalta ei enää entisessä mitassa löydy ”lyskan poikia”, mutta kouvolalaisuus tai sidos Kouvolaan tuskin lähivuosina katoaa. Kouvolalaisuus on näkynyt ja näkyy esitelmien sisällössä; paikallishistoriaa ja -kulttuuria on käsitelty satoja tunteja ja näin edistetty kotiseudun tuntemusta.

”Tervetuloa herrakammariin. Iloitsen kovasti siitä, että näinkin runsas joukko on ehtinyt tai jaksanut tulla mukaan tänä iltana… NN ja MM soittivat ja kertoi esteestä saapua kerhoon… XX on edelleen sairaana, mutta on jo tervehtymään päin … ja hän lähetti kovasti terveisiä”. Tämän tapaan Hannu Muhonen yleensä tervehti kuulijoita. Nyt ajat ovat sen verran muuttuneet, että osanottajalistaa ja heidän esteitään ei entisessä laajuudessa esitellä. Vakiojäsenten hyvinvoinnista ja jaksamisesta ollaan edelleen kiinnostuneita, mutta hieman yksityisemmin.

Perustajäsenistä Matti Pasi käy edelleen säännöllisesti herrakammarin tilaisuuksissa. Hannu Muhonen sekä Erkki ja Marjatta Kontra ovat vahvasti ”hengessä mukana” ja myös paikalla terveyden niin salliessa.

Kerhon vastuuhenkilö on vaihtunut Juhani Huovilaan. Aputyöryhmä on myös luonnollisista syistä vaihtunut, mutta kokoontumisten perustarkoitus on pysynyt muuttumattomana. Edelleen on tarvetta ja halua kokoontua yhteen ja kokea veljellistä yhteyttä miesten kesken. On halua kuunnella hyviä esitelmiä ja alustuksia, eikä keskustelemisen tarvekaan ole yhtään vähentynyt. Joka kerta tuntuu edelleen hyvältä hiljentyä hartaushetkeen ja yhteiseen virteen. - Jättää tämäkin päivä Herran huomaan ja lähteä kiitollisin mielin kotiin.

Herran ja lähimmäisen rakkaudesta

Teksti: Hannele Niemi Kuva: Johannes Wiehn

Hannu Muhonen on Herrakammarin sydän ja sielu. Lapsuuden menetys johdatti hänet lähimmäisenrakkauden tielle.

HANNU MUHOSEN elämä sai suuntansa, kun hän 13-vuotiaana oppikoululaisena menetti isoveljensä. **Väinö Muhonen** ei ehtinyt täyttää 17:ää, kun keuhkotauti vei sääminkiläispojan kesällä 1946.

– Se oli suuri menetys, sillä olimme läheisiä. Toisaalta koin erityistä armoa ja siunausta, kun en itse sairastunut.

– Opin arvostamaan elämää yli kaiken, ja ymmärsin tehtäväkseni auttaa muita. Valitsin myös ehdottoman raittiuden. Sen olen pitänyt, vaikka on minua yritetty väkisinkin juottaa.

TOINENKIN merkittävä tapahtuma ohjasi viisilapsisen perheen toiseksi nuorimman elämänpolkua. Nojanmaan kansakoulun opettaja **Toini Julkunen**, yhdessä vasta sodasta palanneen puolisonsa kanssa, ehdotti vanhemmille, että lahjakas poika saisi jatkaa koulunkäyntiä Savonlinnan lyseossa.

– Olen heille siitä suuresti kiitollinen. Olenkin pyrkinyt antautumaan täydellä sydämellä nuorten opetukseen.

Biologian lehtorin työ Kouvolan Lyseossa vaihtui vuonna 1996 vanhemman polven ohjaamiseen ja kannustamiseen. Pitkään Muhonen päivysti Kouvolan seurakunnan Palvelevassa Puhelimessa, kunnes sydän pakotti pitämään paussia.Ohitusleikkauksen jälkeisen paluun katkaisivat koulusurmat.

– Sitä painetta en enää kestänyt.

TURUN yliopisto-opinnoista vuonna 1954 löytynyt eurajokelainen puoliso kulki rinnalla aina vuoteen 2015 asti. Englannin – ja biologian opettajat täydensivät toisiaan lähetysmatkoilla Ambomaalla, Keniassa, Nepalissa, Kiinassa, Japanissa.

Muhosten myyjäispöydät tulivat laajalti tutuiksi Kouvolan seurakunnassa. ”Irma tekee hyvää, Hannu kaunista”, sanottiin. **Irma Muhonen** leipoi kuuluisia rahkapiirakoitaan, Hannun sommitellessa herkkulautasiaan.

– Niissä oli aina vihanneksia, painottaa 87-vuotias, joka vasta sai lääkäriltä ajokorttitarkastuksessa arvion: ”Vaikuttaa hyvämuistiselta ja selkeästi ajattelevalta.”

YHTEINEN PROJEKTI Muhosilla alkoi taas vuonna 1996, jolloin kumpikin jäi eläkkeelle. Seurakunnan Ystävänkammari-toiminnasta juurensa juontava Herrakammari aloitti silloin, ensin kerrostalon vuokra-asunnossa, siirtyen myöhemmin Käpylän kirkkoon ja viimein vakiinnuttaen paikkansa Kouvolan seurakuntakeskuksen Luukas-saliin.

Herrakammari sai Irma Muhosesta leipurin, mutta itse kokoontumisiin oli pääsy pääosin herrahenkilöillä.

Hannu Muhonen, monin tavoin aktiivinen seurakuntalainen, päätyi pian Herrakammarin vetäjäksi. Alkuun hän sai puolustella nimeä, jonka muistuttaa herraskaisuuden sijaan kertovan, että joka tapaamisella käännytään Herran puoleen viimeistään päätösrukouksessa.

MIKÄ ON Herrakammarin paikka Kouvolan seurakunnassa?

– Uskoisin, että koota yhteen seurakuntamyönteisiä miehiä, ystäviksi ja yhteistyökumppaneiksi vapaaehtoistoimintaan.

Lähes 24 vuotta on kolmisenkymmentä herrashenkilöä kokoontunut kahdesti kuukaudessa maanantaisin kuulemaan asiantuntijaesitelmiä, vaihtamaan kuulumisia ja jakamaan tunteita, kohtaloita.

Toiminta on laajentunut suosituiksi Ystävänpäivätapaamisiksi ja joululaulu-puuro-tapahtumiksi, joihin tervetulleita ovat myös rouvat ja neidit.

Silloin väkimäärä nousee jopa 70:een.

Nyt tosin ollaan koronan takia tauolla, tällä tietoa toukokuun loppuun asti.

Artikkeli on julkaistu alunperin seurakuntalehti Risteyksessä 8.4.2020

TAKAKANSI